

WHITE PAPER

Personligt betalningsansvar i aktiebolag

Detta white paper är skrivet av juristen Jonathan Widinghoff som tillsammans med advokaten Rolf Åbjörnsson är Svensk Företagsrekonstruktions experter inom obeståndsrätt för DokuMera.

Svensk Företagsrekonstruktions verksamhet består i att tillhandahålla rådgivning inom management och juridik till företag som har tillfälliga ekonomiska problem. Något som särskiljer Svensk Företagsrekonstruktion är deras möjlighet att förmedla såväl långsiktiga som kortsiktiga finansieringslösningar till företag – något som ofta är av avgörande betydelse.

Svensk Företagsrekonstruktion bildades 2013 och har sedan dess räddat över 80 svenska företag. 65 procent av företagsrekonstruktionerna har varit framgångsrika, att jämföra med standarden i branschen som uppgår till cirka 16 procent enligt nyligen genomförda studier.

En omstrukturering och översyn av ett företags verksamhet skapar förutsättningar att rädda företaget och bevara arbetstillfällena. Alternativet är ofta en konkurs som kan vara mycket värdeförstörande. En rekonstruktion av en verksamhet kan antingen ske genom ett formellt förfarande vid tingsrätt, så kallad företagsrekonstruktion, eller genom en ordinär omstrukturering utan förfarande vid tingsrätt under förutsättning att de ekonomiska problemen inte är för djupa.

Svensk Företagsrekonstruktion präglas av ett positivt, lösningsorienterat och entreprenöriellt förhållningssätt – något som ofta ger en nytändning i hela den omstrukturerade företagets organisation – vare sig företaget har 10 eller 100 000 anställda. Med en bred kompetens inom bland annat management, juridik, ekonomi, ekonomistyrning och marknadsföring kan omställningsarbetet utformas utifrån klientens behov.

Kontakta oss och boka in ett kostnadsfritt möte så berättar vi mer. Välkommen!

När du läst igenom dokumentet hittar du fler mallar på samma tema i DokuMeras dokumentmallsbas under:

[Alla mallar > Affärsjuridik & Avtal > Företagsrekonstruktion](#)

info@svenskrekonstruktion.se
www.svenskrekonstruktion.se

PERSONLIGT BETALNINGSANSVAR FÖR SKATT OCH VID KAPITALBRIST I AKTIEBOLAG

3

En vanlig missuppfattning är att det inte skulle vara förenat med risk för personligt betalningsansvar att bedriva näringsverksamhet i form av aktiebolag. Uppfattningen är inte sällan att det endast är det insatta aktiekapitalet som riskeras. I praktiken finns det ett ansvar och det är särskilt strikt för förfallen skatt.

Hur ska en företagare agera för att undvika personligt betalningsansvar?

Många företagare bedriver verksamheten vidare under en längre tid, trots att företaget är underfinansierat. Verksamheter som tillfälligt går dåligt finansieras ofta indirekt av företagets leverantörer eller Skatteverket genom att företaget släpar efter med betalningar. Om företaget försätts i konkurs kan det personliga betalningsansvaret vara ett faktum.

Det personliga betalningsansvaret består huvudsakligen av två delar:

- Förfallen skatt enligt skatteförfarandelagen
- Kapitalbrist enligt aktiebolagslagen

Båda formerna av ansvar är formellt så kallade culpa-ansvar, som endast ska utgå i det fall företrädaren har varit vårdslös. I praktiken är det emellertid så att företrädarna, i huvudsak styrelseledamöterna, har en så långtgående skyldighet att hålla sig informerade om företagets ekonomi och utveckling att ansvaret är i det närmaste strikt – att exculpera sig är i många fall mycket svårt eller omöjligt.

Genomförs en framgångsrik företagsrekonstruktion kan det personliga betalningsansvaret ofta helt undvikas.

Skatteförfarandelagen m.m.

Ansvaret enligt skatteförfarandelagen (tidigare skattebetalningslagen) innebär i praktiken att en ordinarie styrelseledamot svarar personligen för förfallen skatt. Att skatten har förfallit och åtgärder inte har vidtagits för att avveckla företagets skulder, genom t.ex. företagsrekonstruktion eller konkurs, utgör enligt praxis ofta vårdslöshet i sig. Det finns en väl utvecklad och tydlig praxis i svensk rätt som visar att personligt ansvar i regel föreligger.

En annan vanlig missuppfattning är att Skatteverket har förmånsrätt, d.v.s. företräde till betalning framför andra fordringsägare. Denna förmånsrätt avskaffades genom lagändringar 2003. Det betyder att skatteskulder är s.k. oprioriterade skulder vid konkurs. Utdelningen till oprioriterade fordringsägare vid konkurs är ofta låg, vilket medför att skatteskulderna ofta inte får täckning efter att förmånsberättigade fordringsägare fått betalt, såsom t.ex. banker som normalt har företagshypotek. De kvarvarande skatteskulderna kan ofta göras gällande mot företagets företrädare.

Aktiebolagslagen

Ansvar enligt aktiebolagslagens bestämmelser omfattar samtliga skulder som ett företag har ådragit sig vid kapitalbrist. Förutsättningarna för att ansvar ska utgå är något mer kvalificerade än vad som gäller vid förfallen skatt. Ansvar gäller för skulder som uppstår efter att det funnits skäl att anta att företagets eget kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet och kontrollbalansräkning inte har upprättats i tid.

Exempel:

Om företagets eget kapital och aktiekapital uppgår till 25 000 kr, såsom vid ett nybildat aktiebolag, och upparbetade förluster vid en tidpunkt under det löpande räkenskapsåret uppgår till minst 12 501 kr, finns det i regel anledning att befara att aktiekapitalet är förbrukat till mer än hälften.

4

Vid befarad kapitalbrist åligger det styrelsen att upprätta en kontrollbalansräkning, låta företagets revisor granska denna samt lägga fram den vid en bolagsstämma, s.k. första kontrollbalansstämma. Om företaget inte har en revisor behöver revisorsgranskning inte ske. Hur lång tid styrelsen har på sig att upprätta och få kontrollbalansräkningen granskad framgår av praxis, men som huvudregel kan det röra sig om upp till två eller möjligen tre månader från befarad kapitalbrist.

Utvisar en framlagd kontrollbalansräkning att aktiekapitalet är förbrukat till mer än hälften inträder en s.k. rådrumsfrist under åtta månader. Under rådrumsfristen har företaget och styrelsen möjlighet att vidta åtgärder för att hantera kapitalbristen. Företrädarna svarar inte för skulder som uppstår under rådrumsfristen. När rådrumsfristen löper ut ska en s.k. andra kontrollbalansstämma hållas varvid det ska avgöras om aktiekapitalet är återställt eller inte.

Aktiebolagslagen använder termen likvidationsplikt när eget kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet. Likvidationsplikt innebär dock inte en faktisk skyldighet att likvidera företaget eller försätta det i konkurs. Konsekvensen av om verksamheten bedrivs vidare är i stället att det föreligger ett personligt betalningsansvar för skulder som uppstår därefter, eller efter att ovan nämnda rådrumsfrist har löpt ut.

Om en första kontrollbalansräkning istället skulle utvisa att aktiekapitalet inte var förbrukat inträder inte någon rådrumsfrist. Det innebär normalt att företrädarna inte heller skulle svara för företagets förpliktelser. Problematik kan uppstå i de fall där det rör sig om gränsfallssituationer; att aktiekapitalet var nära inpå förbrukat till mer än hälften. Det skydd med ansvarsfrihet som annars hade uppstått under en rådrumsfrist gäller inte. Om någon borgenär riktar krav mot företrädaren när konkursen är ett faktum och borgenären lyckas föra bevisning om att t.ex. vissa tillgångsposter varit upptagna till för höga värden i kontrollbalansräkningen kan personligt betalningsansvar likväl föreligga.

Det har blivit allt viktigare för företagare att se till att kontrollbalansräkning upprättas på ett korrekt sätt och att åtgärder vidtas i tid genom att återställa det egna kapitalet, alternativt ansöka om företagsrekonstruktion eller konkurs. Under de senaste åren har vissa företag på marknaden tyvärr satt i system att jaga och driva in betalningar från företrädare i företag som har försatts i konkurs. Dessa företag arbetar ofta enligt provisionsmodeller. Konsekvenserna för företagarna kan annars bli betydande och inte sällan med risk för hus och hem.

Genomförs en framgångsrik företagsrekonstruktion kan det personliga betalningsansvaret ofta helt undvikas.

Om DokuMera

Hos alla företag – stora som små – finns möjligheten att arbeta effektivare genom att använda sig av färdiga mallar. Avancerade dokument är tidsödande att upprätta samtidigt som de kräver expertkunskap för framtagandet. Och som vi alla vet: Experter kostar pengar – mycket pengar.

DokuMera är ett B2B-företag som hjälper människor i svenska företag till en lönsammare och bekvämare tillvaro genom att tillhandahålla digitala dokument via internet. Tillsammans med sakkunniga experter har vi under åren tagit fram tusentals mallar för bland annat juridiska och ekonomiska dokument som säljs både via e-handel och genom personlig försäljning.

Under åren har DokuMera utvecklat Sveriges största databas av digitala, exempelbaserade dokumentmallar, riktade mot företag och organisationer. Produkterna laddas enkelt ned från Internet av våra kunder – företag och organisationer – och kan köpas styckvis eller genom att teckna ett årsabonnemang.

www.dokumera.se
info@dokumera.se